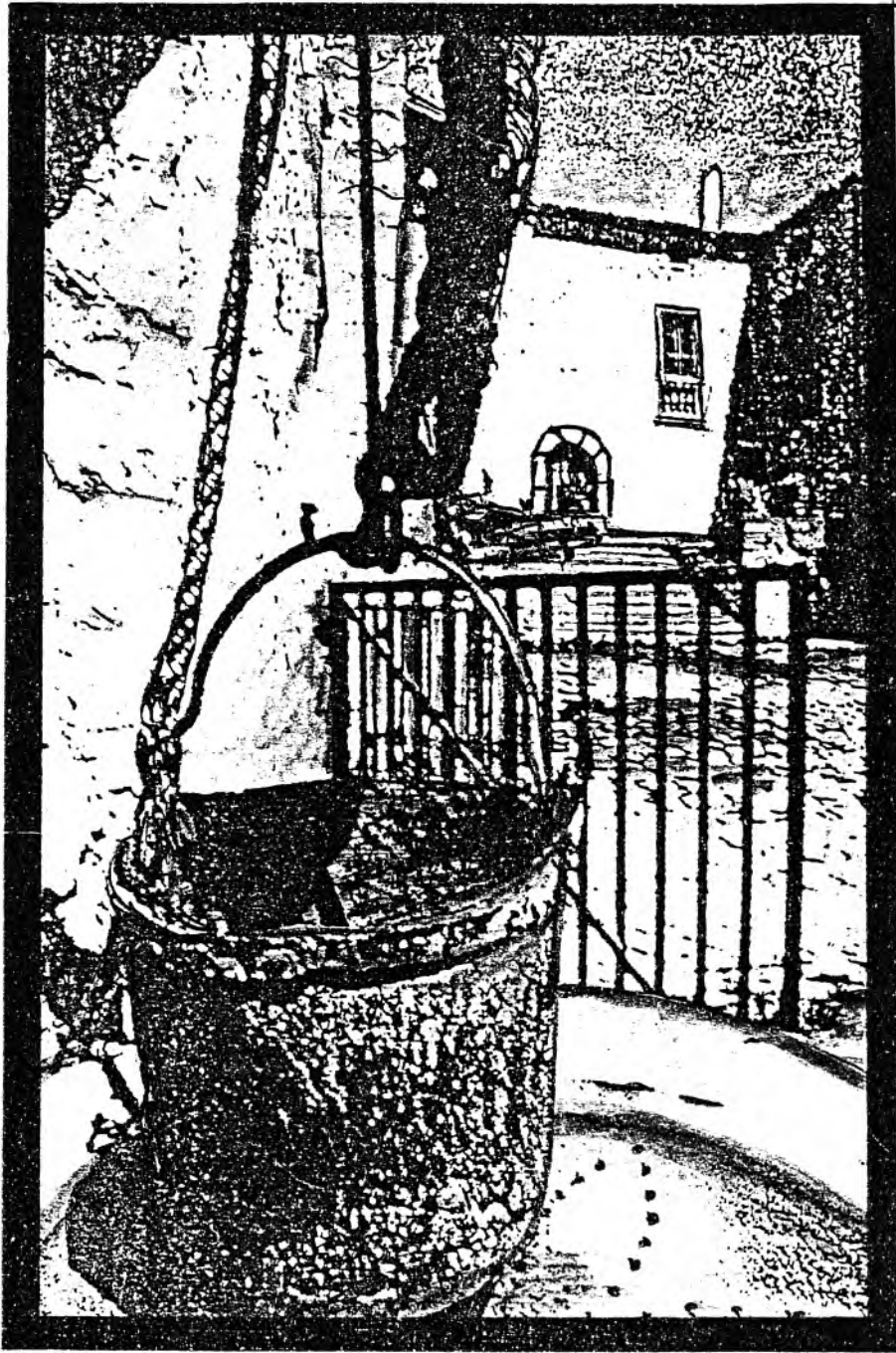

es castellet

ARTÍCULO
CORONA

bunvola a 14 d'agost de 1983 - núm. 6.

entrevista amb

VICENÇ SERRALTA.

sumari.

ES CASTELLET (IV EPOCA)

Editorial.....	3
Ajuntament.....	4
Article.....	9
Correu del Lector.....	10
Sabieu Que.....	12
Notes de Societat.....	12
Sa Nostra Llengüa.....	13
Entrevista.....	15
Prebe de Cirereta.....	20
Crònica.....	21
Noticiari Local.....	22
Ecologia.....	27
Esports.....	28
Adéu Trenc, Adéu.....	30

PORTADA:

Clastré de Comassema (Orient)

-Aqueixa revista no comparteix forçosament ses opinions expresades en els articles publicats.

QUEIXES

-Han arribat a sa nostra redacció moltes queixes referents al mal funcionament de la recullida de fems. En efecte, pareix ésser que antes de que passi es camió, es femeters, amb un carrito, depositen en un lloc determinat tot es fems des carrer. Això estaria molt bé si després, de seguida, passas es camió, però quasi sempre aquest encara es torba un parei d'hores a passar i aquell lloc determinat: Put tot el sendemà!

pòrtic.

EQUIP REDACTOR

Miquel A. Cabot Mateu.

Biel Mateu Batle.

Ramón Perelló Martí.

COLABORADORS

Bernat Font.

Miquel Cabot.

Toni Quetglas.

Corretgidor: Domingo Conti.

REDACCIO I ADMINISTRACIO

Carrer des Forn,

número 13, --BUNYOLA--

Horari: De 20'00 a 21'00 h.

(de dilluns a divendres)

Dipòsit Legal: FM 779-1982.

IMPRESA A:

-Copisteria Bohigas.

TELEFONS:

-Rectoria: 61 30 31

-Monges: 61 31 06

-Ajuntament: 61 31 31

-Guardia Civil: 61 30 17

-Ambulància: 28 58 58

-Bombers: 25 06 51

29 12 54

25 12 34

-Policia Nacional: 091

-ICONA: 21 74 40

21 33 04

22 38 45

editorial

En aquesta editorial podríem dir coses molt encertades, picants per segons qui i importants, però tans sols ens referirem a dues que, baix ee nostre punt de vista, són ses qui més destaquen a s'atenció des públic. Sa primera és, com vos podeu imaginar, sa política, i sa segona és aqueix manat de fulles que anomenam: Es Castellet.

No ens ferem pesats repentinament allò que sa gent des carrer ja sap, però valem deixar clara un parell de punts. En primer lloc volem constatar que no estam subjugats davall es jou de cap partit polític. En segon lloc volem dir que creim que a ses darrereres eleccions municipals no s'ha aplicat sa democràcia amb el sentit més ampli i bàsic de sa paraula, ja que si deim, que creim que tots ho deim, que sa democràcia és sa voluntat des poble ens veim amb el deure i amb sa necessitat de dir que això no és el que ha passat a Bunyola. Per altre part volem dir que això de ses coalicions o mangarrufes d'aqueix tipus, no ens convenç en absolut. Imagineu-vos una persona nacionalista, d'esquerres, identificada totalment amb el seu partit i que fa ús dels seus propis drets votant a n'aqueix partit, quina no ha d'ésser la seva decepció i escalivada si després el seu partit ha fet coalició amb unes forces totalment de detres que no s'identifiquen en absolut amb els seus principis (i viceversa si sa persona és d'ideals conser-

vadors.

Però, allò que s'ha vist ben clar ha estat que s'objectiu de formar coalició era fer sa punyeta a una determinada persona.

Amb poques paraules: el que ens han deixat aquestes eleccions ha estat: política bruta, insults, colzades, denúncies, amenaces, pintades, i un llarg etc... i parlant de pintades volem deixar ben clar i net que condemnam aquets tipus d'actes vandàlics que només demostren una insuficiència en quan a cultura i a saber conviure amb els demés. No comprenem com en ets autors d'aquets fets no els hi cau sa cara de vergonya deixant veure que són ells es qui les han fet, ja que molta de gent des poble sap qui són.

Deixem de criticar als altres i mirem un poc els nostros pedaços bruts. Si voleu saber es perquè no hem sortit aquets dos mesos anteriors, ho contarem: Com va dir Jesús: "Deixem créixer el blat i les males herbes juntes i llavors quan el blat estigui granat ja el separarem. Noltros ho hem fet així, però ara falta saber qui és el blat i qui és sa mala herba. Bromes apart!;, ses causes són aqueixes:

1ª) Falta d'enteniment i coordinació entre els membres de l'equip redactor (com ja sa beu som gent jove i ems falta experiència)

2ª) Una organització "nefasta". Un exemple d'això és que som de sa Premsa Forana i encara no coneixem ningú.

3ª) En s'estiu fa més bon estar asseguts a un banc de Sa Plaça, contemplant sa nova moda femenina que s'usa aquesta temporada, que no tancats dins una habitació fent feina. Esperam haver subsanat aquestes deficiències i procurarem que "ES CASTELLET" sigui puntualment als llocs de venda.

Equip Redactor.

Si som els que molts lluitem per la Justícia seran molts els que tindran Pau.

Si vols informar-te, adreça't a: JUSTÍCIA I PAU
TELF. 22 58 46 C/. SEMINARI, 4
PALMA DE MALLORCA-1

ajuntament

Desde la darrera vegada que sortí la crònica fins an aquesta hi ha hagut un canvi quasi total, amb lo que respecta a les persones que governan el Municipi de Bunyola. Aquest canvi ha vengut a rel de les eleccions municipals, celebrades el 8 de Maig.

La constitució del consistori ja es prou coneguda; cinc regidors dels Independents de Bunyola, dos Independents de Palmanyola, dos d'Alianza Popular, un des Partit Socialista de Mallorca i un d'Unió Mallorquina.

A la sessió d'investidura del batle, sortí amb aquest càrrec el senyor Antoni Colom d'Unió Mallorquina, apoyat per una coalició bastant "anti-natural": o sia els senyors Carlos Guardiola i Jaime J. Vallés (I de P.), Bartomeu Riera i Joan Latorre (AP.) i finalment en Tomeu Quetgles (P.S.M.).

La comissió permanent quedà formada pels següents regidors: el Sr. Batle Antoni Colom, Bartomeu Riera, Carlos Guardiola, Jaume Conti i Joan Galmés. La permanent es reuneix cada setmana el dijous a vespre i els plens extraordinaris es celebraran el darrer dijous de més.

El fet de que sortís un batle, que tengué uns 132 vots, va causar certa sorpresa, prova és que els diaris de l'illa n'han fet forta resonància. També collí de sorpresa a la gent del poble, ja que si els Independents de Bunyola havien tret 5 concejals, o sia els més votats, era bastant lògic que repetissen mandat, però segons

fonts totalment solvents, hens digueren que el senyor Conti no havia sortit batle perque an aquest cas el seu grup hagués dominat la permanent, amb tres membres, fet que no convenia als altres grups per lo que optaren fer la tan comentada coalició, lo que no hem pogut confirmar és si la coalició només era per elegir batle o bé si era una coalició per quatre anys.

La pròxima reunió que celebrà el nou Consistori fou la sessió per formar les Comissions Informatives, además de les habituals, Urbanisme, Cultura, etc., es creà la Comissió Especial d'Aigües, formada per un sol membre el senyor batle Antoni Colom. La manera així com es formà les comissions ha estat la metxa que ha fet estallar la primera batalla entre els dos grups. Recordem que els membres del Grup Independent es negaran a firmar l'acta de la constitució de les comissions, alegant que la formació d'aquestes era ilegal segons l'article 93 del Reglament de Corporacions Locals, abandonant per aquest la reunió de la sessió ordinari del més de Juny, l'esmentat plenari fou més bé de caracter informatiu aquí a on els diversos presidents de les comissions feren una llarga exposició de les feines que penses dur a terme. A continuació ressenyem alguns dels acords presos:

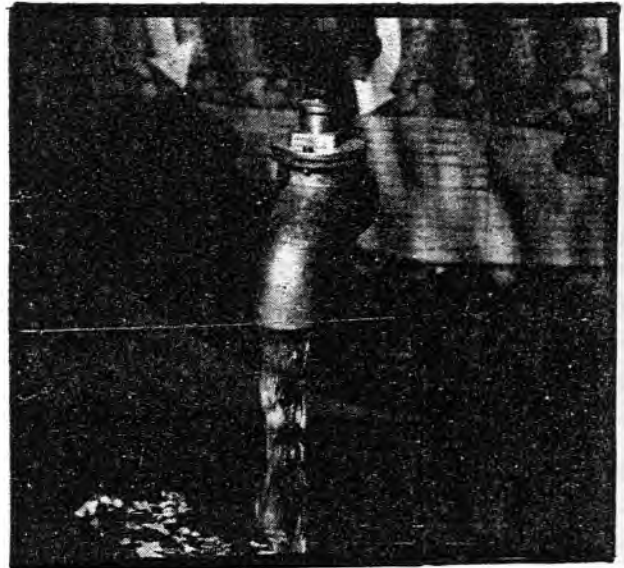
-es pujà la cuota de la recullida de fems quedant en 1800p. i per l'any que ve aquesta cuota es pagarà juntament amb el rebut de s'aigüa (bimensual).

-s'acordà celebrar el quart curs de natació a la piscina de Can Penasso durant el més d'Agost, de les nou a les onze hores del matí, tenguent que pagar el allot 150pt. pes seguro.

-la petició del senyor Guardiola a on es demanava que els solars de Bunyola i Palmanyola que no estiguessin vallats, es cridàs als seus propietaris obligant-los a vallar-los i enrajolar el corresponent tros d'acera, amb el oportú permís d'obres, punt que fou aprovat.

La sessió plenari del més de Juliol va ésser bastant mogudeta i además el mateix vespre i després es celebrà un plenari extraordinari per tractar la qüestió del nou pou de Ca Na Moragues, degut a que uns no sabien de qui era el pou i en canvi uns altres deien que tenia al manco un caudal de trenta mil litres hora. Una experiència que poguerem constatar en aquets dos actes és que sa gent de Bunyola si es preocupa dels seus problemes però quant ja els té damunt i no antes, deim això perque dins la sala de sessions hi havia un genté, i es clar quan es grifons no ragen...

Acords presos:

-El problema de l'aigua en vies de solució.

- es donà lectura de l'escrit presentat per la Candidatura Independent de Bunyola, sollicitant es subssanassin ilegalitats ,iregularitats i icorreccions pertinents a l'acte d'elecció de batle, acte de constitució del Consistori i acte des plenari del 30 de Juny.Devant l'informe favorable del Sr. Secretari en quan a totes les actes anteriors, el Sr. Conti proposà que es demanas assessorament jurídic al Govern de la Comunitat Autonòmica, a continuació es someté a votació acordant-se: no.El Sr. Guardiola demanar que les presidències de les comissions fossin assumides pel Sr. Batle i que aquest fes les delegacions oportunes per així no colapsar l'ajuntament.

- es facultà al Sr. Batle perque designas advocat per tal de defensar els interesos de la corporació municipal davant un recurs de denegació de sa recepció de s'urbanització de Palma-nyola.Aquesta qüestió es la segona vegada que va a la audiència territorial i fou encarregat de defensar els interesos de l'Ajuntament el letrat el Sr. Rafael Ortiz, sentència que resultà favorable a l'Ajuntament.

- la comissió de cultura va fer una seria de propostes per tal de reglamentar l'ús de Sa Comuna, tals com: no poder encendre foc defora de les rostidores, controlar l'accés de gent externa, es va encarregar al foquer que fes un inventari de tot es material de que es disposa per l'extinció d'incendis forestals, estudiar conjuntament amb l'ICONA un lloc per ubicar-hi una torre de vigilància, també s'autoritza al club d'equitació i al centre equestre Can Molina a poder fer passejades a cavall només en temps de veda, i per un determinat itinerari: Coma Gran ,Cami Coll d'Orient i viceversa, i no poguent sortir des Camí.

- restriccions d'aigua.El batle donà lectura a totes les gestions fetes amb el Govern Civil, Comissió Hidràulica de Balears i EMAYA per tal de trobar una solució al sumistre d'aigua a Bunyola a curt i llarg plaç.Així també fe unes propostes per controlar l'ús de l'aigua: tallar el sumistre d'aigua, en

sa nit, a un distint sector des poble i fer-ho també amb tots els sectors de manera rotativa un vespre cada un, que els comptadors d'aigua es situassin a la part exterior de les cases, ja que ni ha que el tenen a dedins, pujar el preu de l'aigua segons els metres cúbics que s'emplein, com més aigua s'emplei més forta sa puja, tallar el sumistre al trenta dos comptadors situats al extraradi de Bunyola i tallar l'aigua a totes les cases deshabitades,El grup Independent de Bunyola alegar que l'única finalitat d'aquestes mesures era pujar el preu de l'aigua i que ells no comprenien

-Palmanyola altra vegada a la Territorial.

com era que encara no havia estat tallada l'aigua als contadors de l'extrarradio de Bunyola. El punt quedà damunt la taula a l'espera de la reunió que ha de mantenir el Sr. Batle amb l'EMA YA el divendres dia 29.

-per acabar se toca el tema dels tres milions de pessetes, que s'havien dempra per feines comunitàries (aturats). Aquí més que res lo que es produí fou un partit de tennis, passar-se la pilota d'una part cap a l'altre, els Independents de Bunyola acussaven a l'actual Ajuntament de que aquets doblers desapareguessin a legant, el Sr. Conti que en temps del seu mandat havia demanat prèroga per emprar-los, mentres tant el Sr. Batle digué que aquest tres milions havien estat concedits dins l'any 82, i per lo tant era responsabilitat de l'anterior Ajuntament.

Lo que es cert es que els tres milions ja no són per s'Ajuntament, això sí podem dir allò de "adéu milions adéu".

-Amb aquest punt acabava el ple ordinari per a continuació començar el ple extraordinari demanat pels Independents de Bunyola, aquets hi volien tractar tres punts, però només sels hi deixà incloure el tema del pou de Ca Na Moragues.

-La celebració d'aquest ple havia aixecat gran espectació degut a que el vespre abans el Grup Independent de Bunyola havia convidat al poble a una reunió al Teatre Colom per tal d'explicar quina es la seva postura davant el tema de l'aigua i el nou i ignorat pou de Ca Na-Moragues, del qui donaren una sèria de dades i característiques físiques.

- El ple començà amb una proposta per part dels Independents, la proposta era: es comprometien a solucionar els problemes tècnics del nou pou, tals com treure el tub per esser massa estret, eixemplar el forat i posterior colocació del tub o fer un nou pou a dins es Cocons, aquestes propostes estaven fetes per un saurí "zahori" el qual es comprometia a fer les feines i cobrar segons l'èxit de les obres. Els Independents posaren la condició de que el seu grup havia de fer se carrec de la Comissió d'aigües.

-Per la seva part el Sr. Batle digué que en primer lloc lo que se havia de sebre era a voure d'aquí era el pou i amb quins doblers es pagava, el Sr. Conti contesta demanant-li lo mateix. A continuació es passa a debatre el contracte per l'explotació del pou, Recordem que el pou està situat dins la finca des Cocons, el Sr. Borràs propietari de la finca, regala els metres necessaris per la construcció del pou, amb la condició de que una sèria de solars situats per aquesta zona tenguin aigua. Aquest era el tema aquí a on hi havia més dis

-Guardiola ha estat "foco" de rumors.

crepaància, el Sr. Batle mantenia la tēssis de que el contracte no especificave de quin pou havia de fer-se el suminsre als solars des Cocons, el Sr. Borràs aclarí que aquets solars tenguessin aigua en es cas de que al nou pou s'hi trobàs cabdal.

-A continuació intervengué el Sr. Conti diguent que l'actual Ajuntament no ha tengut voluntat política per empra el pou bassanse en pures formes lliteraris (contracte).

-S'acorda que la comissio d'aigües estigues formada per tot l'Ajuntament

-Amb aquest important acord es posa fi el ple agotant el temps legal, ja que eran les dotze del vespre, esperem que amb aquesta decisió se arregli el problema del suminsre d'aigua.

-Esteim molt preocupats per sebre si hi ha un concejal ben garrit que s'ha quedat sense vou, ja que de tot el vespre ne va piular, i això que anava per Batle.

-Referit a l'espinos tema de l'aigua hem de dir que el dilluns dia 1 d'Agost es comença a posar tuberia desde el nou pou fins a la red de tuberies des Cocons, la distància de la tuberia es d'uns 300 metres i es posa ran ran des camí. També pareix esser que els contactes mentenguts amb EMAYA el divendres 29 han estat profitosos, ja que a partir del dijous dia 4 d'Agost un camió cisterne fa viatges en sa nit desde s'Estremera fins el deposit d'aigua de la vila.

-També referit amb l'Ajuntament aquets darrers dies corrien rumors sobre la possible dimissió del concejal del grup Independent de Palmanyola Carlos Guardiola, el qui al mateix temps també deixava el carreg de president de l'Associació de Veïns, pareix esser que aquestes hipòtesis han quedat només en rumors.

L'any que ve es celebra a Lluch el centenari de la coronació de la Mare de Déu. L'any d'aqueixa coronació el poble de Bunyola va dur una bandera de seda blanca a Lluch, degut en el temps aquestes banderes han estat retirades. Els organitzadors d'aquest centenari pensen fer un escut de pedra de Santanyí policromada de cada poble, que seran colocats a dins es cambril de La Mare de Déu.

Jo suplic a ses autoritats que aclaresquin si s'escut correspon o no an es qui actualment hi ha de manant que si no ho és, que es canvií.

Bunyola a 14 d'Abril de 1983. Joan Cabot

L'epidèmia de 1717 a bunyola

Aquest any hi va haver una espantosa epidèmia que va fer molt de mal a la ramaderia i a la economia mallorquina, els Magnífics Jurats de la Ciutat i Regne de Mallorca (organisme que feia les voltes d'Ajuntament -Universitat- de Palma i de Diputació de tota l'illa) va dirigir a instàncies dels membres (oficials que tenien esment a la salut pública) i del Comandant General (nom que es donava als antics Virreis, equivalent al actual de Capità General, que llevors además d'ésser la màxima autoritat civil) una carta-ordre-circular a tots els ajuntaments (universitats, es deien), manant-los extremassen la vigilància. Els de Bunyola contestaren el primer de setembre comunicant haver preses totes les disposicions.

"Die 1 7bre 1717. Congregats y ajudats en la sala y universidad de la present vile de Buñola lo honorable Jaume Palou, Balle Reyal, y los honors Ramon Muntaner (fill) de Migl., Ramon Muntaner de Toni, Michel Serra, Barnat Palou, (tots ells) Jurats de dita vile, havent rebude una carta per medi de un propi de la vile de Sta. Maria, de Juan Anto. Matheu, cirugia (metje) del morbo contenint que de horde del exm. Sr. Comt. Gl. y Maghs Jurats de le Universidad y regna de Mallorca. se fes crida publica per los lochs acostumats de le present vile (manant) que totom generalment aportas lo bastiar aixi de pel com de llana per tot lo dit die 1 del corrent y lo tinguesen en las cercanies de dita vila y així ser aquell visurat, y lo dia 31 Agost an comparagut en dita vile dit Juan Ant. Matheu, cha. del morbo, Michel oliver, menescal, y Matheu Ginestra, carniser, y lo dit Matheu cha. a entregades les hordes de su Exa. y Maghs. Jurats, rebudes las presents ha mes dels pregons fets se han despatxats propis per todas las posetions perque se aportas dit bastiar a dita vila y aportat aquell fonch visurat per dit manescal y par dit carniser ab asistencia de dit Matheu, Balle, y Jurats de la present vile y acabada dita visura se ha trobat de tot ganado, so hes de viu 3056 y de mort 1360.

Y axi mateix nos ha manat dit Matheu (que) alegisim dos persones, las quals foren Matheu Amengual y Antoni Palou "toneco" per visuradors y aquells tinguesen obligatio de visurar tots los bastiars se matarien par abasto de dita vila, antas de mort y despues de mort, y axi mateix se ha manat a los pastors y amos de dits ganados ferits de dita epidemia (que) aportasen los sans y axi mateix que si moria algun no permetesen que aquell que aquell se escorxas ni es dexas menjar a los cans, sinos que se enterras, y axi a requisitio de dit Matheu e donat lo present acte, dat en Buñola al primer 7bre de 1717. Michel Muntaner Scriba Universal de le present vile de Buñola". (Arxiu Municipal Palma, armari nº 5, "Rls. Ordenes, Resoluciones, Pedimentos y cartas de 1717" f.19)

Per la transcripció Josep Segura SALADO.

correu del lector

-Pareix ésser que els bunyolins encara no saben que a Bunyola hi ha una revista de caracter local i que té una secció que es diu "CORREU DEL LECTOR", la qual té com a missió que tots els bunyolins es puguin expressa i opinar damunt qualsevol tema.

L'Agrupació del PSM de Bunyola

Davant els esdeveniments ocorreguts en ocasió de la constitució del nou ajuntament de Bunyola, l'agrupació del PSM vol posar en coneixement de tots els bunyolins que:

1) Tal com se va exposar durant la campanya electoral, no hem fet cap pacte de gestió municipal amb cap altre partit o agrupació d'independents.

2) Hem donat el vot a n'Antoni Colom per considerar-lo la persona més idònia per ocupar el vot a un candidat d'esquerres, hem optat per votar la persona que ens oferia més garanties d'acceptar el joc democràtic. Aquest vot ha estat donat sense demanar res a canvi i sense oferir res a canvi.

3) Reiterem la nostra voluntat de col·laborar en la gestió del nou ajuntament amb tots els altres grups que hi participen, manifestant tanmateix la nostra independència total de qualsevol altre grup quant a programes, opinions i actuació.

4) Lamantem les actituds violentes que s'han produït i, sobre tot, les informacions i els rumors tendenciosos que les han motivades.

5) Manifestem la nostra fidelitat absoluta al programa presentat a les eleccions i quedem a disposició de tots els bunyolins de bona voluntat que vulguin estar millor informats de les nostres intencions i actuacions.

TOMEU QUETGLAS y 12 firmes.

-Ultima Hora-
25 - V - 83.

-Vegent la notícia que ha estat Bunyola durant aquets darrers dies arreu de tot Mallorca, hem considerat oportú tornar publicar les cartes i notícies que dies enrera han sortit a diversos diaris de Ciutat.

★ Pintades a Bunyola

Sr. Director:

Com a bunyolí me sent avengonyit de veure com durant més de dotze dies (i els que resten) s'exhibeix una pintada al carrer de Ses Vinyetes que diu molt poc a favor de la cultura de Bunyola i de l'actuació del nou consistori.

Si per ordenar l'esborrada de dita brutor era necessària una denúncia, aquí la teniu. O trobau que heu d'esperar la celebració d'un "pleno" per prendre un acord: "faroler" davant el públic, cosa que ja sabeu fer?

Jo vos agrairia que, com més aviat millor, vos dignasseu ordenar la netetja de la gamberrada ja que, fent el "suc" com feis, el que aconseguiu són mèrits per aficar-vos dins aquest cercle d'incultura acalorada que ens han duit les darreres democràtiques-mafioses eleccions municipals.

I això trob que no és propi de llicenciats ni professors.

Margalida Colom.

-Diario
de
Mallorca-
18 - VI - 83.

★ Carta oberta del batle de Bunyola

Sr. Director:

Li agrairia volgués publicar aquesta carta oberta a tots els Bunyolins.

En vistas a l'escrit (cartes al Director) aparegut al seu diari, el dia 18, referent a una pintada al carrer de Ses Vinyetes, l'Ajuntament de Bunyola voldria donar a conèixer les gestions empreses per a solucionar aquest assumpte.

En primer lloc, el dia 9 el Policia Municipal Rafel Orell va ser enviat a dit carrer demanant a l'arrendatari que procedís a borrar l'escrit aparegut a la seva paret.

El dia 11, el Policia Guiem Mas va entregar la mateixa petició per escrit, compromentse l'Ajuntament a ferse carrec de les despeses.

Com que, passats uns dies, la pintada encara no havia desaparegut, el dia 15 se va enviar a demanar per telèfon el propietari que comparagué al cap de deu minuts. L'avis va ser fet pel personal de les oficines. El propietari explicà que els anteriors avisos havian estat rebuts per l'arrendatari del local i que ell no n'havia tengut notícia. Inmediatament se va comprometre a fer borrar la pintada el més aviat possible com així va succeir.

Com se desprèn d'aquesta informació, l'Ajuntament no ha necessitat cap sessió plenaria per fer-se carrec d'un assumpte que voldriem no se tornés produir.

A les hores de consulta de l'Alcaldia, l'Ajuntament està ben disposat a mostrar a qualsevol persona interessada tota la documentació i certificacions referent a aquest cas.

Gracias.

El Batle de Bunyola

-Diario
de
Mallorca-
21 - VI - 83.

"El poble part damunt tot"

A Bunyola es presentà a les eleccions municipals el Sr. Bartomeu Quetglas Pons com a cap de llista del P.S.M.

Va fer un espectacular mitin on resaltà fora mida "el poble part damunt tot". Els carrers estaven mesells de propaganda del P.S.M. També faltà un cartell que, sortint al pas d'alguns rumors, anunciava que no pactaria amb cap grup ja que estava lliure de pressions de tota mena i de tot el que embruteix la política.

La candidatura independent de Bunyola, sense fer el més petit estebeig propagandístic, aconseguí quatre vegades més vots que el P.S.M., essent la més votada de les set candidatures col·locant 5 regidors a l'Ajuntament.

La regla d'Hont posà en mans del Sr. Quetglas totes les oportunitats de procedir segons natura; de respectar el joc democràtic anant a favor del poble; de demostrar que efectivament estava lliure de pressions.

En el poble tots nos coneixem i començaren a circular rumors sobre diferències de "caire" exclusivament personal entre ell i en Jaume Conti, cap de llista dels independents que obtingué majoria tant en aquestes com a les passades eleccions. Tot eren preguntes per entreveure la votació de batle que faria aquest Sr. Tomeu Quetglas. La mos ferà? No le mos ferà?

El joc democràtic mos deia l'absurd d'una cassola AP - PSM, i d'altres que no son d'esquerra. Això i els resultats electorals, per lògica, faria que el professor Bartomeu Quetglas, que parla d'Universitat per dinar i per sopar, aparca de moment les suposades qüestions personals, amb la gran avantatge de poder arbitrar l'Ajuntament durant quatre anys i demostrar al poble que va errat quan vota els independents. Molt clar, molt democràtic, molt legal...

Les preguntes i rumors ja tingueren absurda contestació uns dies abans de l'elecció de batle. Segons rumors insistents, s'havia reunit amb AP i els independents de xalet, com diu gràficament en Llorenç Capellà, per fer batle a Toni Colom d'UM que havia obtingut 132 vots, el mínim indispensable per treure un regidor, ja que amb 131 vots no n'hagués tret ni un.

Dins aquets mateixos dies apareixia a la premsa el diuit i personalista rétol "todos contra Conti" equivalent a "tots contra el poble", i també "Antonio Colom probable alcalde de Bunyola" dins unes cròniques que no donaven quasi cap opció a Jaume Conti com a batle. Molt estrany. Duita a terme l'endemà aparegueren unes pintades contra Conti i família en català i tot, molt d'acord

amb l'actitud del Sr. Quetglas i les cròniques. Hem esperat que la "objectiva" cronista C. Garcías reprovés les pintades dirigides exclusivament contra les persones. La seva "objectivitat" no li ha permés. Deu trobar que així tot va quedar perfecte. No deim aquí la reacció de la resta de l'Ajuntament que té actualment el poder perquè es tant ridícula o més que la de na C. Garcías. El que sí queda evident és el grau cultural i polític d'aquesta cassola. Ara no sabem de qué anam i a on anam amb

el nou Ajuntament. Els únics que sí ho saben son els de Palmanyola. El Sr. Quetglas té la presidència de la Comissió encarregada de culturitzar el poble, ni més ni manco, després d'haver volgut justificar la seva conducta amb una carta al Director en la que mos descobreix, a la fi, el seu pensament i procedir feixista.

Si el procedir d'aquest homo és reflex de la Universitat anam cap el feixisme i racisme més incivil, grotesc, i cínic de la Història.

UN EX-SIMPATIZANT DEL PSM

-Ultima Hora-
28 - VII - 83

Els grifons de Bunyola no rajen

L'únic consistori que es preocupà seriosament del problema de l'aigua de Bunyola va ser el presidit per Jaume Conti que inclús va saber enfrontar-se amb «autoritat» davant les autoritats provincials i EMAYA que, d'una manera descarada, sense contreure cap obligació, ens han anat ro-

bant, tira a tira, tota l'aigua de canastra per tal de que els ciutadans i qualche poble limítrof pagant-la a bon preu com es sobreenten, hi puguin nadar amb abundància fins a deixar-nos als pobres bunyolins sense gota als grifons i amb tots els pous de l'entorn de s'Estremera eixuts.

Davant aquesta gravíssima situació que es presenta per primera vegada, la manca d'una informació verídica i la desconfiança que el poble ha depositat en el nou consistori-proveta, artificial, nascut a la mala (convé tenir present que per tirar per terra la voluntat del poble, del vertader poble, urbanitzacions apart, que va votar el senyor Conti per majoria absoluta, els partits de «solera» A.P. i U.M. i l'inmaculat PSM es varen haver de juntar i demanar als veïns «amics» palmanyolers emulant aquelles famoses gestes del «cristians» per derrocar als sarraïns) no es estrany que la gent del carrer demani:

Què passa amb el nou pou de Ca Na Moragues amb un impressionant caudal d'aigua a punt de treure des de fa uns quants mesos i del qual el corresponsal de El Día senyor J. Suau (AP), portaveu del nou ajuntament n'ha escrit històries per riure?

Què passa amb l'aigua dels Cocons que en els quatre anys darrers mai no havia fallat?

Té l'ajuntament nou alèrgia a totes les bones obres iniciades per l'equip de govern anterior?

Vosté, senyor batle, que volgué agafar tot sol les riendes del problema de l'aigua, qué ha fet apart de la crida prohibint l'ús de l'aigua per a regar?

El problema de l'aigua no té espera. El poble està cremat i li exigeix una resposta ràpida i eficaç. La filosofia, per favor, la deixi per entretenir als seus deixebles.

Un assedegat de justícia.

-Balears-
28 - VII - 83

★ Resposta
de l'agrupació
del PSM
de Bunyola

Sr. Director:

L'Agrupació del PSM de Bunyola contestant a l'anònim "Ex-Simpatitzant" (Ex-Infiltrat seria més correcte), vol fer constar que, contrastant amb els costums feudals-faraònics de l'autonomenat Grup Independent de Bunyola, ha pres totes les seves decisions de forma democràtica. Que: la decisió de no donar suport a la candidatura d'en Jaume Conti fou presa per unanimitat pels membres de l'Agrupació de Bunyola. Exposada i analitzada en una reunió de representants de totes les agrupacions del PSM, va ésser acceptada per una majoria absoluta.

Es per això que l'intent de responsabilitzar de les decisions de tota l'Agrupació la persona del seu representant Tòneu Quetgles, demostra amb tota evidència la incapacitat dels membres de la Candidatura Independent de Bunyola de concebre altre tipus de funcionament intern que no sia el culte servil a la persona i del dirigisme. Conceptes com el d'autogestió i democràcia els són totalment incomprendibles.

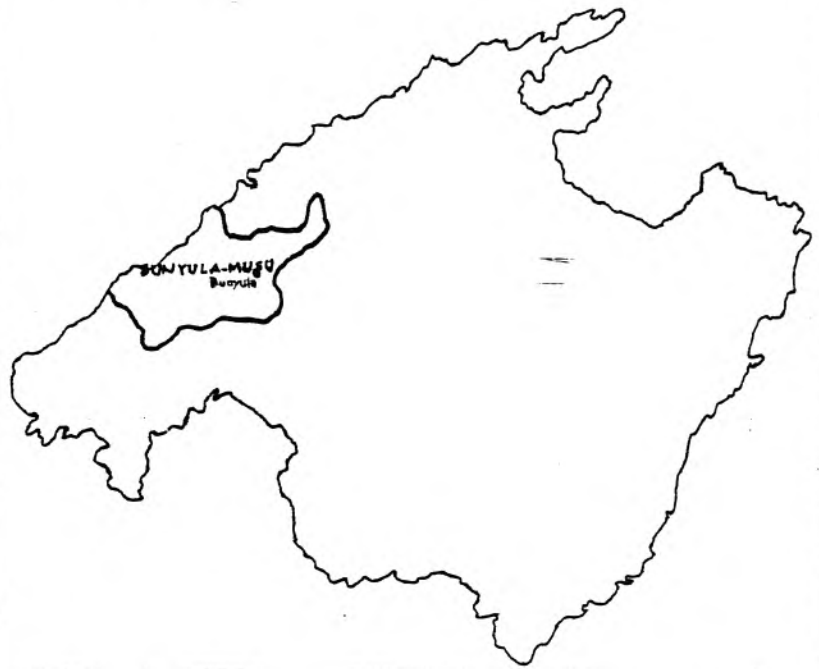
Els membres de l'Agrupació del PSM de Bunyola ens reafirmem solidàriament en la nostra postura, ara més que mai, sobretot després d'haver tengut accés a la documentació —o a la manca de documentació— sobre les activitats d'en Jaume Conti.

Josep Borrás i 12 firmes més
(Agrupació del PSM de Bunyola)

-D. de Mallorca-
9 - VIII - 83.

SABIÉU QUE

- al segle XIII Mallorca esteia dividida amb dotze comarques, divisió feta pels mussulmans a l'any 1225, una d'aquestes comarques s'anomenava BUNYOLA MUSU, formada pels actuals termes municipals de Valldemossa, Bunyola, Banyalbufar i Deia, la capital o centre administratiu era la Ciutat de Bunyola. Després de la conquesta den Jaume I té lloc el lògic repartiment de terres entre es participants. A Nunyo Sans li toca Bunyola.

notes de societat

BATISMES

Maig: Damian Estelrich Dols,

Juny: Aina Candela Pericàs, María Milagros Ortiz de Zarate.

Juliol: Jaume Roca Suau, Francisca Font Mateu, Margalida Brunet Palou, Oscar Huerta Fernandez, Maria Antonia Bui Garcia.

DEFUNCIONS

Maig: dia 11 -Catalina Suau Vallespir, dia 14 -Joan Brunet .

Juny: dia 9 -Joan Far Negre.

CASAMENTS

Maig: dia 14 -Miquel Ramon Jaume i Felisa Carrasco Cordoba.

sa nostra llengua

APRENGUEM SA NOSTRA LLENGUA

VI^a) -Lliçó

LA DIÈRESI

La dièresi (¨) és el signe gràfic que, a vegades, escrivim damunt la I o la U per tal que aquestes I o U es pronuncin com a vocals i no com a consonants:

Aigües, pasqües, agraïa
fruit, produït, reüll
heroïcitat, espontaneïtat.

Van, però, sense dièresi quan ja hi ha accent ortogràfic:

Lluís, contribuís, país

També van sense dièresi els infinitius, els gerundis, els futurs i els condicionals dels verbs en -ir- :

Agrair, beneir, produir
Agraint, beneint, produint
Agrairé, beneiré, produiré
Agrairia, beneiria, produiria

Però si en duen els participis dels verbs en -ir- :

Agraït, agraïda, beneït
beneïda, produït, produïda

També l'escrivim damunt la U per tal de pronunciar-la en els dígrafs GU i QU .

Cultura Popular

RONDALLA

(3ª part)

Na Pixedis va desfer una d'aquelles cintetes que li havia dades sa jaia i li aparegueren una guarda d'ouvelles. Es dragó quan va veure allò és va posar a dar mossegades, i mossegada ve i mossegada va no en va deixar ni una de viva. Mentres tant na Pixedis ja havia passat.

Seguí caminant i es troba amb tres serps verinoses també mitges mortes de fam; sa treu s'altra cinteta, la desfà, i li aparegueren un raig d'animalots com: dragons, escarabats i tota classe

d'insectes. Sa serp s'hi va abordar i no en va deixar cap ni un. Men-
tres tant ja va haver passat.

Na Tomasa, maleïnt a sa pobre jaia i distreta amb es fic, se va
perdre i no hi havia manera de trobar es camí per anar a cercar sa
ploma de sa felicitat.

Na Pixedis després d'haver passat ses tres serps arribà a sa ca-
sa des gegant on hi havia sa ploma. Va esperar que arribàs es ves-
pre perque es gegant estigués dormit. De puntetes i sense fer re-
nou pugué agafar sa ploma i fugir corrauent. Es gegant s'en va do-
nar compta i se va posar a córrer darrera ella.

Quan na Pixèdis hagué
de passar per ses tres
serps elles li digue-
ren:

-Tu mos has associat
sa fam i ta deixarem
passar, però an a-
quell bergant que ve
darrera no el deixa-
rem passar mai.

Na Pixèdis seguí co-
rreguent i lo mateix
li va fer es dragó de

set caps.

Quan arribava a palau se va trobar amb na Tomasa tota plorinyo-
sa perque encara no havia pogut aconseguir llevar-se aquell gran
fic.

Se juntaren ses dues germanes i juntes arribaren a palau. Na Pi-
xedis va dar sa ploma a sa seva germana perque recuperàs sa felici-
tat, i regnà durant molts d'anys i Déu sap fins quan.

Per: Magdalena Mateu.

gloses

Anau alerta bunyolins
que no mos facin s'escolà
avull sa bolla redola
i si cau a Palmanyola
mos feran es pets endins.

A Bunyola hi ha set partits
així com hi ha set vents
tots cerquen sa gidriola
que deixen es independents.

Gillem (Kenk)

Isidro Mateu (Parro)

entrevista

amb: Vicenç Serralta Balaguer

1 - Podriem començar diguent nos quin és el seu "Curriculum" ?

- Bé, vaig néixer a Palma l'any 44; per tant, he de fer ara per mes d'Agost 39 anys. Vaig fer el Batxiller, com molts, a l'Institut Ramon Llull; després vaig estudiar el Magisteri allà on és ara el Joan Alcover, o sia a l'edifici que se deia abans "Sa Normal". Vaig acabar el Magisteri l'any 62 i el 63 vaig fer oposicions.

Em varen destinar a Bunyola l'any 68, el curs me pareix que era 68-69, fa per tant 15 anys que som a Bunyola com a professor i desde l'any 76 ostent el càrrec de director. Apart dels estudis esmentats tenc altres coses sense importància, vaig fer un curset de contabilitat; calcul mercantil, ara bé es una cose a la que no m'hi he dedicat.

2 - Quins canvis ha sofrit l'ensenyança des de que vostè començà fins ara ?

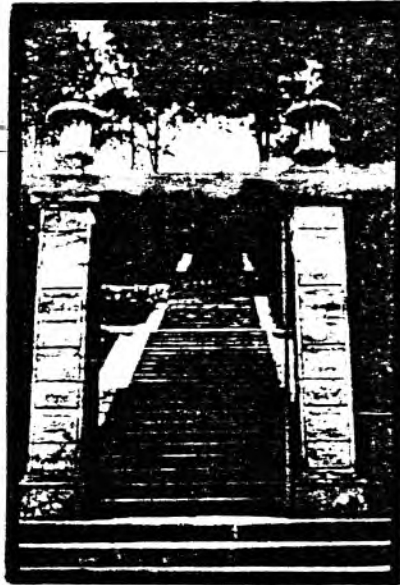
- Bé, l'ensenyança ha tingut una sèrie de canvis. Jo he conegut, abans de l'actual E.G.B. la que es deia "Enseñanza Primaria". Probablement d'aquí a pocs anys això tornarà canviar. Sé que hi ha una "Ley de Derecho a la Educación" que ha d'anar al Parlament per esser sotmesa a votació a la pròxima ses

sió.

Abans els mestres solien exercir en escoles unitàries o graduades, concretament a Bunyola només hi havia una Graduada de 5 aules. Quan jo vaig venir aquí, dins una mateixa classe hi havia quatre cursos (5º, 6º, 7º i 8º). Després, degut, crec, en el nou canvi i als esforços de l'anterior Director D. Roberto, que en pau descans, del qual guard tan bon record, el Ministeri d'Educació, amb la col.laboració amer de l'Ajuntament d'aquell moment va construir les quatre aules noves per a poder convertir-se en un Col·legi Nacional i impartir els 8 cursos de la EGB. Ara bé, encara que cada mestre tengui un sol curs és una espècie d'escola unitària perquè a cada curs no tots els alumnes són iguals; alguns han de menester una ensenyança una mica, no distinta, però sí s'ha de dedicar un temps especial a una sèrie d'al

lots, veng a dir jo que sempre, sobretot a un col·legi de 8 unitats d'E.G.B. i una de parvuls, motibam en que el professor no té els al.lots classificats, estan per cursos, però no tenen, no estan baix es mateix nivell intel·lectual que seria lo ideal però això és una cosa utòpica.

A segona etapa, al cicle Superior com es diu ara, que encara no s'ha posat en pràctica, ja són mestres especialitzats amb unes

matèries i això redunda naturalment en benefici dels al.lots.

S'ha anat a cercar això, una especialització del professorat en benefici de s'al.lot, però a lo millor, té les seves inconveniències.

3 - Quina ensenyança és millor per vostè, la pública a la privada ?

- De la privada no en puc donar una opinió perquè no la coneix, perquè no hi he fet classe, crec que n'hi ha de bones i de dolentes com per tot; a pesar d'això m'inclin per la pública.

4 - Coneix la "Ley Orgànica del Derecho a la Enseñanza (LODE)", quina opinió li mereix ?

- Bé, aquesta Ley Orgànica no l'he llegida molt, però crec, clar com totes les lleys, deu tenir els seus aspectes bons i els seus aspectes no tan bons. Simplement puc dir això.

5 - A quins factors atribueix el fracàs escolar d'un al.lot ?

- Aquí també hi ha moltes coses per dir. Factors, n'hi ha varis. Es opinió de tot el Claustre, mos queixam, no crec que sigui només aquesta escola, de que els al.lots, per regla general, estudien poc, a lo millor tenen també els seus problemes que afecten als estudis, però no vull dir amb això, no vull defensar sempre als mestres ni donar tota la culpa als al.lots, però jo crec que és una cosa molt complexa això del fracàs escolar. Hem sentit moltes coses per televisió, a través de la premsa, etc. però crec que una de les coses és que l'al.lot no dedica per complet a lo que s'hauria de dedicar, que en aquest cas és l'estudi, a lo millor també ha influït aquest

conglomerat de matèries que avui en dia hi ha, que fan que a lo millor un al.lot s'arribi a despistar una mica; ara bé, jo mateix i tota la gran majoria d'aquí esteim d'acort en que, per regla general, els al.lots estudien poc; ara bé, dins aquest fracàs escolar també hi ha altres causes, a lo millor un al.lot ha hagut de passar curs, perquè abans havia de passar curs tant si volia com si no, o sigui, havia de promocionar a un curs tant si aprovava

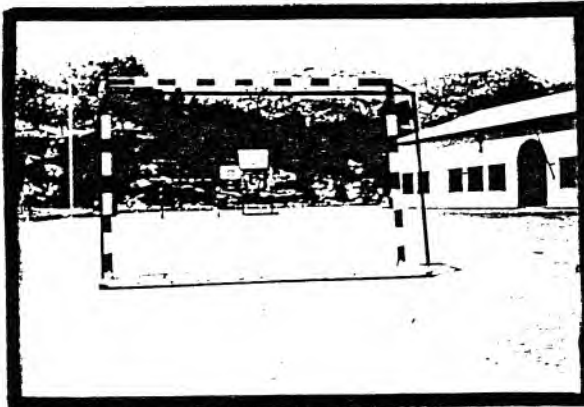
"ELS AL.LOTS PER REGLA GENERAL ESTUDIEN POC"

aquell curs com si no, ara no des de fa uns anys l'E.G.B. permet, naturalment que un al.lot pugui repetir curs. Jo crec que, en general, més o manco, això són les causes del fracàs escolar, o sigui, jo una de les coses més importants per mi és aquesta, que temps enrera havien de promocionar directament de curs, ara no un al.lot si ha de repetir li deim que és convenient que repetesqui.

6 - Als pares i a les mares de al.lots que han suspès pel Juny quins consells els donaria ?

- Enguany els hi puc donar un consell més profund perquè fa estona havíem demanat al Servei d'Orientació Escolar que té establert el Ministeri que vengués a Bunyola a observar els al.lots. Enguany, maldament hagi estat una mica tard, vengue aquí un funcionari d'aquest Servei d'Orientació, venia cada quinze dies i s'ha dedicat més que res al cicle inicial i als d'octau, els ha fet unes

proves, sobretot als de 8^a d'orientació i clar, a pesar de que el mestre durant totes curs ja veu els al.lots més o manco com funcions, aquestes proves ajuden, hem pogut orientar un poc més als pares; prove d'això és que, a final de curs, aquí han vingut tots els pares una vegada després d'haver repartit les notes, a que jo els hi digues el resultat d'aquelles proves i els hi hem pogut donar una orientació, hem pogut dir aquest al.lot convé que estudiï això, aquest convé que segueixi ensenyança professional, aquest al.lot té unes grans aptituds per a manualitats, en fi hem pogut donar una orientació, diriem, més profunda. En el cicle inicial s'ha fet perquè els al.lots de primer, tenint tota la E.G.B. per davant, i els mestres que els han de tenir després tinguin ja també un coneixement més profund dels al.lots. Ara en quant a lo que m'has demanat crec que era...

- El consell que donaria als pares.

- Bé, el consell que donaria jo als pares per desgràcia (no és que sigui una desgràcia) seria que els pares aquí normalment no han vingut molt a veure com anaven els seus infants, per tant el consell que jo donaria és que, no només als qui han suspés sino a tots, que els pares se preocupin de l'ensenyança del fill, se preocupin a caseva i se preocupin anant a parlar

amb el mestre quan puguin i demanar-li com va el seu al.lot. No es perar a lo darrer que a lo darrer a vegades es quan ja no hi ha remei, sinó sovint anar a xerrar i preocupar-se d'aquell nin. Ja sé que molts d'al.lots, això és cose d'al.lots, diuen no tenc res que fer, i clar els pares per una cosa

o per altre, cansats de la feina no els poden atendre, jo no vull dir que hagin d'estar damunt, que els hagin de mirar lo que fan, corregir, etc. no, això ja és tasca que s'ha de fer a l'escola, però que l'al.lot ha de veure que els pares estan un poc damunt, a veure que

tens per demà, has estudiat, quina lliçó has estudiat, mem prepara els llibres, etc. que els nins ve gin que els pares estan un poc damunt. Això és el consell que els donaria tant als aprovats com als suspesos els pares. Naturalment, els qui han suspès procurin que procurin que aquella matèria o matèries a on l'al.lot ha anat malament dedicar-li un temps a repassar-les amb els al.lots i a caseva juntament en sos pares jo consider que s'al.lot s'ha d'organitzar, s'organitzin de la millor manera, n'hi ha que els va millor estudiar el demati i a altres el vespre, això depèn, bé idò, jo consider que s'al.lot s'ha de fer un horari, per fer feina, per dedicar-se a lo de l'escola, perquè hi ha temps per tot.

"ELS PARES NO HAN VENGUT MOLT A VEURE COM ANAVEN ELS SEUS INFANTS"

- A lo millor estic xerrant ma ssa ?

- No, no...

- Després voltros que feis , triau? Cusiú?

- No, posam lo més important, si després vol que li mostrem ?

- No, no, jo me fiï de veltros.

7 - Quin benefici reportaria als al.lots la creació d'una Associació de Pares ?

- Malt bé, bona pregunta. Hem tengut una sèria de reunions amb el Consell de Direcció i amb la junta econòmica i hem arribat a la conclusió de qué seria molt important que a Bunyola hi hagués una Associació de Pares. No sé si sabeu que aquí s'ha intentat o sé va intentar, crec que fa un any i mig, posar en marxa l'Associació. Aquí, dins aquest armari hi ha els estatuts de l'Associació que se volia formar. Feré una mica d'història, i a lo millor m'allarg una mica, però en fi perquè vegeu que s'ha intentat fer això. Crec que fa un any i mig, més bé dos anys, se va intentar fer una Associació de Pares amb una sèrie de reunions , crec que una d'elles es va fer en el Teatre Colom i per començar aquesta Associació es va formar una junta gestora amb un grup de pares voluntaris. Es feren bastantes reunions, preparant, fent els estatuts, etc.

Concretament, com anècdota curiosa, el 23-F estàvem dins sa meva classe elaborant els estatuts quan va entrar, en un moment determinat, a lo millor eran les 10 h. del vespre, la Sr. Cecilia, dient simplement " Buenas noches " , "Los tanques estan en Valencia" i tothom s'hen

va anar a caseva. Bé, després fem una sèria de reunions, s'elaboraren els estatuts, es convidar a tots els pares. An aquesta reunió que era la principal , va venir una sola persona. En vista d'aquest èxit la junta gestora entregaren els estatuts i em va dir que si després algú es volia posar al davant que s'hi posas.

Tornant a la pregunta he de dir que seria convenient una Associació de Pares aquí a Bunyola , ben duita, ben organitzada , crec que se'n podria treure molt de profit. Però clar, això necessita una gent que es vulgui moure, crec que n'hi houra.

8 - Quina relació veu entre aquests diversos factors ?

- Política-Ensenyança: jo crec que han d'ènar separats. Ja sé

"D'UNA ASSOCIACIO DE PARES S'EN PODRIA TREURE MOLT DE PROFIT"

que de vegades l'ensenyança se base un poc amb la política, però crec que l'ensenyança no ha de tenir factors polítics que l'influesquin. I si n'hi ha, ha d'èser en benefici de l'alumne.

- Escola-Cultura: l'escola es cultura.

9 - Troba vostè que falten professors per les assignatures complementàries ?

- Si, si. Aquí lo ideal seria que hi hagues especialistes en llengua Catalana, Música i educació física. Seria convenient també, encare que això és una utopia perquè sabem que això és molt difícil, un professors d'un

altre idioma que és l'Inglés, a fi de què l'alumne pogués triar. Els professors especialitzats serien molt convenients i per altra part, el tutor d'aquell curs podria tenir, no una hora lliure, sinó una hora que la podria dedicar a la seva preparació, correccions o a lo millor a un altre tipus de feina de l'escola, però, sobre tot, en benefici de l'al.lot seria molt convenient un professor d'educació física, un de música i un de Català.

10 - Tenen prevista qualque novetat pel curs que ve ?

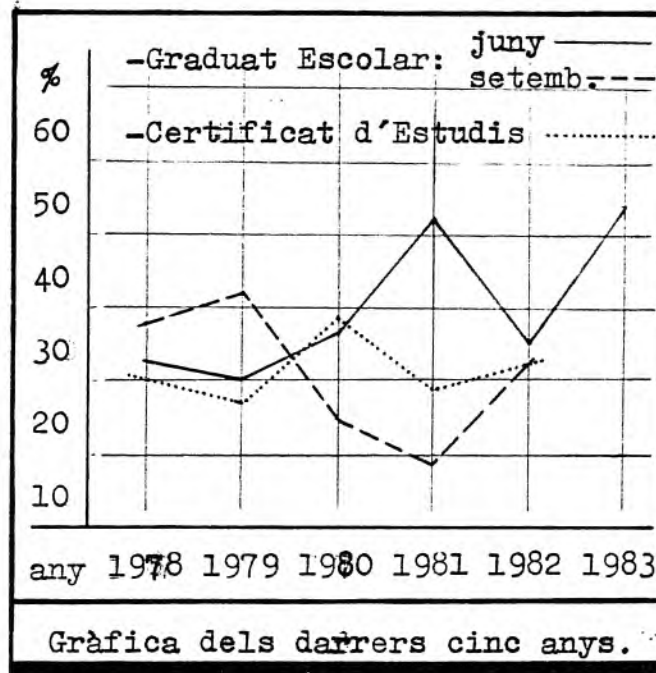
- Novedats de moment n'hi ha poques, bé si això es pot dir novetat és que la professora de primer, se que ha ra ha fet primer, na Dolors Salas, per desgràcia des Centre, l'han destinada a Petra, i així n'haurà de venir un altre, no sabem qui és encare. En quan a l'aspecte físic, sí que hi haurà canvis. S'està intentant per part de l'Ajuntament de fer una sèria de millores en quant a l'aspecte, com he dit abans, físic del Centre. I potser d'aquí a acabar l'estiu aquestes millores estaran fetes. Concretament, sabem que el cel-ras de les aules és molt alt i me pareix que s'està estudiant sa manera de baixar-

lo.

11 - Amb quin nivell cultural surten els al.lots de l'escola ?

- Jo consider que el nivell general és bastant bo. Prova d'això, i sense ésser cap "farol" que se tira l'escola, se que hi ha hagut centres estatals de Palma, públics i privats, que, en certes ocasions, mes han dit que els al.lots de Bunyola arribaven bastant ben preparats. Com a dada estadística jo tenc la memòria del que s'

ha fet en aquest curs, per exemple, concretament, me referiré més al 8º curs que són els al.lots que després van a estudiar a un altre lloc, enguany és un dels anys que més graduats escolars s'ha donat pel Juny, l'any que hi ha hagut més a provats de graduat, per una

rao, el nivell d'octau d'enguany era molt alt, era bastant bo en general. Cada any, degut a l'ensenyança, degut a la preparació del professorat, degut el nivell de cultura d'aquets professors, el nivell se va elevant de cada any més, i procurarem naturalment els propers anys elevar el nivell cultural del Centre. Però crec que es nivell es bastant bo.

12 - Els pares dels alumnes es preocupen suficientment de l'e

"EIS AL.LOTS DE BUNYOLA
ARRIBAVEN
BASTANT BEN PREPARATS"

ducació dels seus fills ?

- Això ja ho he contestat a una altra pregunta. Es mal de fer dir que no i un sí tampoc no es un sí rotund. N'hi ha que sí i n'hi ha que no.

13 - Què demanaria com a director de l'escola al nou Ajuntament ?

- Moltes coses, concretament

com veien l'escola es podia saber com es l'Ajuntament, una escola en ruïnes, una escola mal consevada, una escola que li falta l'estètica per tot, idè volia dir que l'Ajuntament hi dedicave poc temps, e poca atenció.

- Té qualque cosa més que dir ?

- No, jo crec que no. M'heu demanat moltes coses, no.

- Bonanit, idè.

- Adéu.

ja els hem demanades, a aquest Ajuntament i a l'anterior.

Jo pens que si hi ha per part de l'Ajuntament un gran interès per l'escola, han d'intentar, naturalment dins les seves possibilitats, millorar tot lo que pugui, tant en la part de l'edifici com en tot lo altre. S'ha demostrat una gran preocupació i crec que d'aquí a que comenci l'escola ja haurà tengut fruit aquesta preocupació per part de l'Ajuntament. En fi, hi ha unes bones relacions i això ha de repercutir damunt el poble de Bunyola i damunt els al.lots de Bunyola. Jo m'en record quan estudiave que tenia un professor, de gran memòria, un professor de pràctiques d'ensenyança, que ens deia que "La escuela era el espejo del pueblo" i clar "El espejo del Ayuntamiento", es a dir, que segons l'escola, segons

prebe de cirereta

Podriem omplir fols i fols xerrant de succeits curiosos. Per exemple creim que es obligat dir que per certes persones siria obligat introduir dins es llibre dels insults sa paraula " AIGO ".Efectivament, han arribat a ses nostres orelles que unes persones es van sentir menyspreades i insultades quan un altre subjecte els hi va dir: "AIGO" , i a tal afecte extengueren denúncia an es Corte de de sa Guardia Civil.

També un altre notícia és una cosa que va d'unas persones que volien sebre lo que possava un paper hi ho volien conseguir amb un ferreguet (aqueixa notícia ens ha arribat molt fluixa i no podem afegir més coses). Per sa nostra part no veim sa relació de que per llegir un papers s'hagin de tenir ferreguets. !Som tots uns igno-rants!

crònica

LA VERGE DE LLUCH REINA DE MALLORCA

bunyola

La pintoresca vila de Bunyola, que al peu de l'alta serra de Sóller aixampla son fèrtil terme tot brufat de belles i nobles alqueri es, no és en cap manera desconeguda dins l'història del Santuari de Lluch.

De les moltes proves que podriem presentar sols retreurem que quan les parets de l'esglèsia de Sta. Maria de Lluch estaven totes cobertes de retaules i presentalles, com amorosos testimonis de favors rebuts, hi havia un retaulet que les actes de la canònica visita pastoral, feta l'any 1642, nos descrigueren amb aquestes paraules:

"Item altre retaule on estan pintades unes cases caigudes, i una dona i una minyona cobertes de terra, i un home a un sòtil penjat per una cama amb una biga damunt el pit, i lo escrit diu: Lo dissabte de Santa Catarina màrtir, a 25 de novembre 1611, caigueren unes cases en lo camí de Bunyola, la qual case tenia dod sòtils d'alt fins a los fonaments, trobant-me jo Guillem Roig i ma muller Joana i una filla d'un any amb grandíssims troncs i llamps i vent i aigüa, trobant-nos en tal necessitat, no poguent-nos ajudar un amb l'altre, invocant nostra Senyora de Lluch, en lo propi punt en que deixarem d'invocar la Mare de Déu, tinguerem molta gent qui nos ajudà promptament. Se posaren dos a fer un ferat a la porta per entrar, trobant a ma muller en lo llit amb sa filleta, coberta de terra fins al coll, que apenes podien dir cosa alguna, sempre invocant la Mare de Déu de Lluch, i aprés trobant-me a mi, al segon sòtil, penjat amb la cama drete, amb una biga en lo pit qui en donave gran pena. Tregueren-nos de la casa sense ningun dany. -Lo damés no es pot llegir. Després diu: - invocant a nostra Senyora de Lluch, foren deslliurats".

Així guardaven de viu el record de la Reina de Lluch aquells bons bunyolins, que al sentir-se estrets per la desgràcia cap a Ella giraven de seguida ses ulls i son cer, implorant el sospirat socors.

També nos consta que de l'alqueria de Raixa s'enviava tots els anys un ordre d'oli per alimentar una llàntia sempre ardent davant la sagrada imatge de nostra Moreneta, segons una piadosa manda disposta en el testament de Dª Isabel Tagamament, antiga propietaria d'aquesta possessió.

En totes les relacions d'acaptés d'oli i de forment surt sempre el nom de Bunyola, com un dels pobles més afavoridors del nostre Santuari.

Lluch desembre de 1934.

1. -SI A QUALCU LI INTERESSA REBRE QUALQUE
QUALQUE NUMERO ATRESSAT LI AGRAIRIEM QUE
MOS O FES SEBRE.

TOTHOM A NADAR

Sa catequessis s'ha acabat en espera de tornar començar l'any que ve i també per aprofitar aquest estiu per tenir vacances. Com a despedida es va fer una excursió a sa Comuna de Muro. Va fer un dia molt bo (noltros hi esteiem convidats"i vos podem assegurar, encara que no ho cregueu, que tothom va nadar. Ojalà cada any vagi tant bé com ha anat enguany.

LES ILLES I EL PRICIPAT

Es mateix horabaixa des dia des quintos, sa nostra escola de ball s'encaminà cap a s'estació. Vingué es tren i d'ell baixaren

unes seixante persones catalanes. Vingueren a Bunyola fent un intercanvi amb sa nostra escola de ball. El vespre a les set feren la seva actuació ~~mostrant~~ nos el seu repertori de ball de bastons. El sendemà els nostres balladors els dugueren a fer una volta per Mallorca, s'horabaixa tingué lloc sa despedida que per sert no ho fou totalment. Així és, es nostros seguint en s'intercanvi s'en varen anar a Terrassa es dia de ses seves festes (Foc, castells, dimonis, gegants, petardos, corregudes, trons, festa, etc). Es nostres tingueren una

molt bona acullida i actuaren devant un públic molt nombros (hi havia unes 15m persones) i entussiasmat per el nostro ball. A damés de tot això, sa nostra escola de ball ha actuat darrerament a diferents indrets i a tots ells els hi ha anat la mar de bé, llevat de que a Esporles varen mesclar sa nostra actuació amb un desfile de modelos i "misses", a Can Penasso hi hagué problemes de micros, i a Santamaria del Camí es va retrasar s'actuació perque casi tot el poble esteia escoltant sa Missa Solemne. A, i xerrant de s'escola ens han comunicat que si qualqu sap tocar es flabioli (es flabioli instrument s'enten) i té ganas d'aficar-se dins s'escola de ball, que mos ho fassi sebre a noltros o a ells.

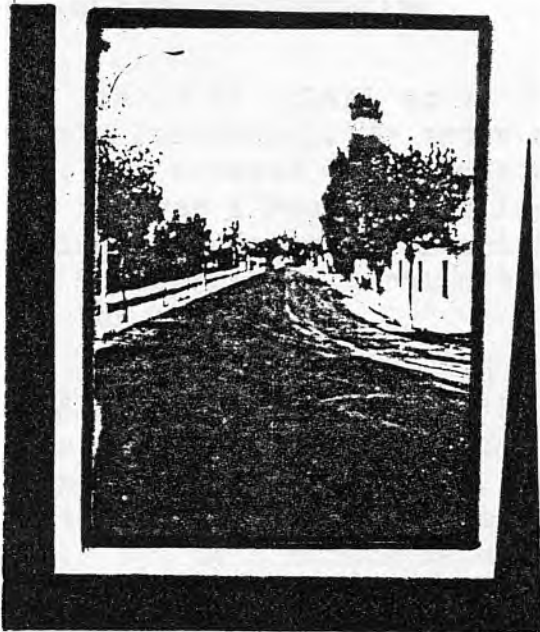
POBRE ABRET

Qualque dia ens decidirem de fer un homenatge a un element històric des nostre poble. Si com tots heu pogut imaginar ens referim a s'arbre des Paris, que tothom aguanta amb tant de carinyo tots els migdies. Si, aquest ha sofert una rossada bastant considerable i se li ha arrabassat un tros de la seva escorxa i tronc.

Bé, ja sabem que no hi ha per tant, però teniem ganas de xerrar d'aquest arbre i no sabiem sa manera de fer-ho.

A LA FI

Ja es va acabar s'escola. Ets allots han fet un bon alè, però encara ni ha qualquun que té un bon mal gust de boca perque perventura ha duit una o més carabasses. Noltros li aconsellam que s'ho passi lo més bé possible i que reservin un parei d'hores cada dia per estudiar, en aquells moments, ben en serio i de bon de veres. !Ja ho sabeu, hi ha una cosa per cada temps i un temps per cada cosa. Donam es pesame en ets allots perque han de començar aquest any més prest: l de Setembre.

-asfaltat

El passat dia 15 de Juliol con-
cluíren les obres de pavimentació del
passeig Antoni Estarellas, acabant ai-
xí la pols que invadia les cases d'a-
questa zona, degut al material que
s'emprava per anivellar la calzada:
una capa de conglomerat asfàltic. Les
obres han estat promogudes pel Mini-
steri d'Obres Públiques, emmarcades a
dins la campanya de millorament de
la xerxa de carreteres de l'esmentat
organisme. Les carreteres afectades
per aquesta campanya de Bunyola han
estat la de Bunyola-Santamaria del
Camí i la de Santamaria del Camí a
s'Esgleieta fins el creué de la carretera de Soller. Les obres con-
sistiren amb un eixemplement des costats i una posterior pavimenta-
da de conglomerat asfàltic.

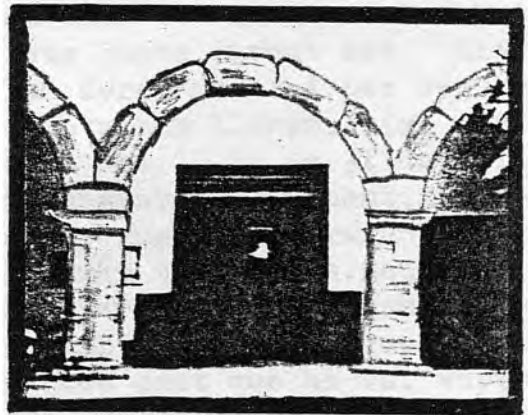
Dam l'enhonorabona a l'Ajuntament per haver aprofitat l'ocasió
perque la brigada d'obres procedís a un "parcheo", ben necessari,
pels carrers de Bunyola, aprofitant l'asfalt que es duia per les o-
bres del Passeig.

D'UN "MERCAT" ..., A UN MERCAT CONFORME.

Un bon dia, fervorosament esperat
durant un parei de lustres per els ve-
fins d'aquest poble, es propietaris des
mercat es varen decidir, juntament amb
sa comissió de Governació des nostro A-
juntament, a resoldre un parei de pro-
blemes que ja eren molts i que ja és
plantejaven desde feia molt de temps.

!Noltros creim que ja era hora, i que
com diu es refran castellà: Más vale tar-
de que nunca! Aqueixes resolucions fo-

ren: 1ª) Es mercat es ferà tots es dimecres i es dissabtes. 2ª) A-
quest negoci sirà rentable a s'Ajuntament, s'impost sirà de 300pt
3ª) Es posarà un contador d'aigua i de llum. 4ª) Es comprarà un po-
alades fens. 5ª) S'emblanquinarà i es ferà net. 6ª) S'han tret tots
es xismes de s'Ajuntament (fins i tot es carrito des basurer). 7ª)
No es podem vendre productes ni devant s'entrada ni devant cap ten-
de. 8ª) Es venedors ambulants no podem vendre productes que siguin
alterables.

!Ala idò, tothom a vendre!

-exposicions

Dia 23 de Juliol es va inaugurar una exposició de ceràmica a la Sala Parroquial. Va estar oberta els dies 24, 25, 30 i 31 de Juliol. Ses autores d'aqueixes ceràmiques són: Francesca Vadell, Dolors Bellver i Paula Canyelles. Una particularidad d'aquesta exposició fou la gran abundància de miralls tots ells molt ben conseguits.

També hem de xerrar de s'exposició d'acuarela inaugurada dia 6 d'Agost i que té com autora a Martí Bardeci. Estirà oberta es dies 6, 7, 13 i 14 de Agost. Es seu horari des dissaptes és de les set de s'horabaixa a les nou, i es des diumenges és es mateix però sa diferència es que es dematins també es tà obert de les 12 a la 1 i mitja de s'horabaixa.

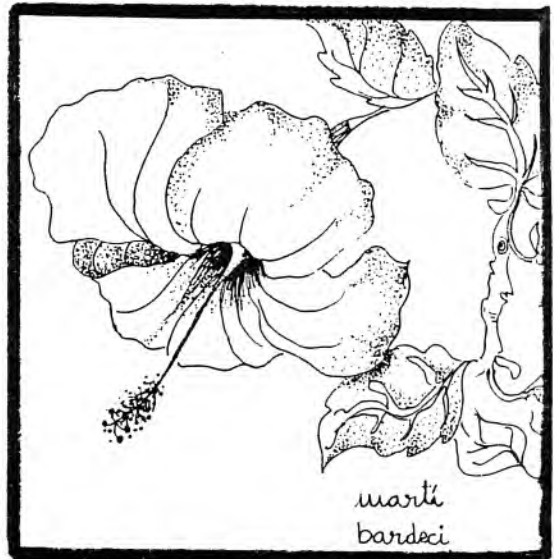
ANEM D'ACAMPADA

Després de molts de preparatius i mesos de feina, es Grup d'Esplai de Bunyola va veure conrada sa seva illusió quan partiren dia 25 de Juliol amb una "camiona" cap a Formentor. Així és, es campament s'instalà entre Cala Murtra i Cala Figuera, í és total des campament fou de 60 persones, 15 caps (contant es monitors, cuiners, ajudants de cuina) i 45 allots i allotes (grans, petits, morenos, rossos, de--sastrosos, chistosos, etc)! Com veis era una bona mescla ètnica!

Varen conviure tots junts durant set dies que per ells foren curts i per ses mares dets allots ben llargs, així és, hi estigueren des 25 an es 31 de Juliol, menjant, nadant, aprenguent, cantant, riguent, jugant, disfrutant, fent bromes i dormint tots junts. Aquells paratges són vertaders paraïsos i Cala Figuera, amb ses seves aigues tant netes i sa poca gent que hi va, varen permetre que es nostros disfrutassin de bon de veres (hem de dir que tot això ho sabem perque hi varem anar es dissapte dia 30 de Juliol). Durant tota sa setmana s'organizaren jocs, competicions, etc (un dia ets allots feren de monitors i es monitors d'allots

Es diumenge es pares varen anar a passar un dia amb ells i s'horabaixa tothom es va embarcar cap aquí i es va acabar sa festa. Sa nostra sincera enhorabona a S'Esplai que ha fet possible es campament.

visita del president CAÑELLAS

--- D. Gabriel Cañellas, President de sa Comunitat Autònoma de les Balears i cap de s'AP a Mallorca, seguint la seva ruta de visitar tots els pobles de Mallorca i posar-se així en contacte amb els Ajuntaments per porer coneixer d'aprop els seus problemes. Ens va honrar amb la seva onorable presència en el nostre humil poble. Fou rebut pels membres del Ajuntament, s'intercanviaren impresions, li explicaren els nostros problemes i acte seguit hi va haver un sopar a Ca'n Penasso. Això suposam va agradar a tots! Ah! i no tan sols posaren es peus devall sa taula i donaren barram a tot lo que els hi dugueren, sino que ademés varen porer disfrutar fegent, an es mateix moment que es menjaven es gelat, una petita actuació de sa nostra escola de ball.

DE MOLINER MUDARAS I DE LLADRE NO T'ESCAPARAS

No veim sa manera d'investir aquest tema perque es llarg i complicat, lo que pareix es que tots es lladres d'Espanya, aprofitant ses seves vacances a Mallorca, han dit: "anem a veure que hi ha de bo a Bunyola". No xerrarem des robos que s'han produït a ses afores de Bunyola perque d'aquets sempre n'hi ha hagut i sempre n'hi haurà sino des qui es produeixen dins es nostre poble, sense que noltros poguem fer quasi res per evitar-ho. Així un des primers que es produïren fou aquell que en so mateix vespre es lladres entraren a dins es Bar Central, es Bar Paris, i a sa Carniceria de Can Mavet. Això per noltros és vergonyos perque resulta que aquets tres llocs són es centre de Bunyola i que a lo que veim es passejaren per eil "como perro por su casa". A una casa entraren i s'en dugueren doblers, a s'altre cuadros i a una altre or, etc. A can Bernat de l'etrecidat (Comercial Bunyola) també hi va entrar un lladre, però en Bernat sen donà compte i el va encalçar sense fortuna (diuen que en Biel Tiba va veure una silueta perseguida p'en Bernat, però no la va poder reconèixer), ara bé s'ha de dir tot, no tot els hi ha anat tant bé. Hi ha hagut intentones de robo que no s'han conseguit, com és s'exemple de sa botigueta. A una casa de s'estació també hi entraren i per sort es veïns s'en donaren compte avisant a sa Guardia Civil, que els va trobar amb ses mans dins sa "pasta". Eren tres i anaven armats de un guinavet, una porra i una navaja d'afeitar. Els tancaren i el sende mà sa plaça esteia plena de gitanos amics seus.

el trencapinyons

* * *

Aucell d'unes dimensions un poc més grosses que ses d'un teu lader. Els mascles adults tenen un color vermellós, mentres que les femelles i els joves són d'una coloració verdosa. Es deu (a que la femella tengui els colors més apagats que el mascle), per què en l'època del zel ha de passar desapercebuda dels seus possibles depredadors.

Es rabassut, amb un cap bastant gros, coa lleugerament forçada; però lo que més el caracteritza, és l'enorme, corbat i creuat bec que té, d'allà on li ve el nom en Castellà, "piquituerto".

L'alimentació es compon bàsicament de pinyons, que obté rompent les pinyes amb el bec, per això el té creuat.

S'aparellament es realitza en ple més de gener, el mascle fa ofrenes a sa femella de pinyons i l'empeny amb el cos, d'on passaran a iniciar unes persecucions aparentment violentes precedides d'un fort petament de dents produït per els seus corbats i creuats becs, després els entrellacen per sa mandíbula inferior i passen a fer la còpula.

Pon en el mesos de febrer o març, la posta, que sol fer dues vegades a l'any, és de 3 a 4 ous. El niu està fet a un pi, de branquetes i forrat d'herbam. L'incubació dura de 14 a 16 dies. A les nostres illes és sedentari.

CARACTERISTIQUES

Pes de l'ou: 2, 9 grs.

Pes de l'adult: 26 a 44 grs.

Llargària: 16 cms.

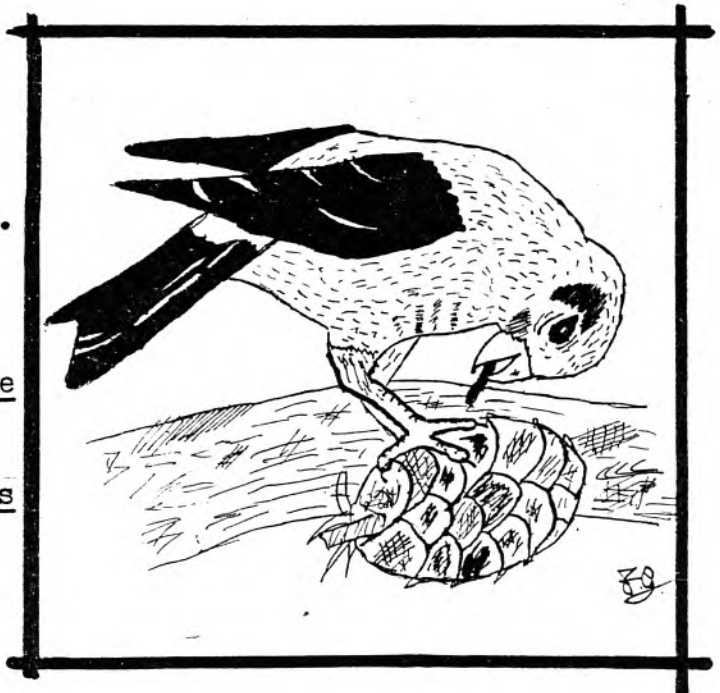
Envergadura: 27 a 29 cms.

Els joves poren volar a l'edat de: 14 a 16 dies.

Nom en llatí: Loxia curvirostra.

Nom Castellà: piquituerto.

Família: Fringíl.lids.

esports

Tras un breve descanso por diversos problemas de la revista, al fin nos volvemos a reencontrar.

Primeramente vamos a hablar de fútbol, profundizando en las clasificaciones obtenidas por nuestros equipos en la pasada temporada 82-83:

Los alevines tuvieron mala fortuna, debieron conformarse con el último lugar de la clasificación, a pesar de los muchos esfuerzos y a la buena voluntad que vertieron en el terreno de juego.

Por su parte, los infantiles obtuvieron un quinto puesto, que se puede catalogar de dos maneras: Primera, criticarlos, ya que con buenos jugadores es un discreto lugar. Pero siendo realistas hay que felicitarles, porque han hecho demasiado, pudiendo terminar la liga con los muchos problemas con que se han encontrado por el camino.

Los juveniles, al igual que los infantiles, han tenido una temporada negra en todos los sentidos. Además de los innumerables problemas, han perdido la categoría por su clasificación en el último lugar de la tabla.

Desde aquí, nos vemos en el deber de dar el nombre de una persona que ha sido el alma y el combustible de estos dos últimos equipos para que consiguieran llegar hasta el final. Este es Cristobal Oliver, más conocido por "Tofol". Creemos que si todos los directivos y padres de jugadores se hubieran portado como él, otro gallo hubiera cantado a estos dos equipos. Por este motivo, y desde "Es Castelllet" nuestro pequeño homenaje en agradecimiento por su completa dedicación al fútbol base bunyolín.

Por último, pasamos a la mejor de las clasificaciones obtenidas, el Primer Puesto y por lo tanto campeones de 1ª Regional. FELICIDADES.

No se si los aficionados se pudieron dar cuenta, pero pareció que esta clasificación, la cual puede llegar a ser histórica para el S.D.J. BUNYOLA, no llenó de alegría y jolgorio, a nuestro Ca'n Gual, el día en que nos proclamábamos campeones frente al Llubi, si no creo recordar mal. Quede decepcionado, ya que yo, particularmente, me emocioné por dentro al ver que nadie ya nos podía arrebatarnos el primer puesto, y en realidad, aquello parecía un partido

sin importancia, faltaba fiesta, alegría, cohetes. No era el día en que el Bunyola se enfrentaba al Sóller en partido amistoso, el mejor, sino el día que el Bunyola se proclamaba campeón de 1ª Regional.

Para esta proxima temporada, vuelven a existir los mismos problemas de cada año, nadie quiere ser presidente. En el proximo número ampliaremos las noticias ya que junto a esta hay que unir la que el nuevo campo de fútbol sigue sin estar empezado, solo unos árboles quitados desde hace tiempo. Esperemos que la federación empiece pronto con la construcción del nuevo campo de fútbol.

Pasando a otra parte, hablaremos del polideportivo escolar.

Como ven, ha sido un completo éxito. A todas horas se ve gente allá arriba practicando algún deporte y como venimos repitiendo para fomentar el deporte se necesitan instalaciones adecuadas.

En la escuela se puede practicar: balonmano, voleibol, baloncesto, tenis, futbito. Todos estos, ejercitados adecuadamente, puede que consigan que en el futuro tengamos buenos deportistas. Hay que decir que es un gran éxito. Deseamos que todos lo tengamos como un patrimonio particular y lo conservemos.

FUTBITO: En futbito solo decir que hay una solicitud echada, para entrar en competición. En estos momentos sabemos que hay contestación por parte de la Federación y todo está en que algún equipo se retire para que así se pueda meter la cabeza.

VOLEIBOL: Los del voleibol participaron en el pasado Torneo de Primavera. Aquí no entraremos en materia de resultados, por ser la primera vez se limitaba a aprender y creemos, de verdad, que se ha aprendido ya que se vió una evolución a medida que avanza la competición.

Por último debemos dar nuestro apoyo y enhorabuena a todos los que han promocionado este deporte, a este equipo e igualmente al público que asistió para animar a estos muchachos y esperar que las cosas un progreso constante.

* * *

"En Mengo, fro president"

Quienes no pierden la moral son los del Bunyola, que después del "aquí sus quedais" de Jerónimo Petro, cuando el equipo estuvo ascendido a Primera Preferente, el pasado sábado celebraron una asamblea para decidir el camino a seguir en la próxima temporada, y mirar de encontrar a alguien que quisiera hacerse cargo de la presidencia del club bunyolí. Pues bien, Tomeu Matas (a) "En Mengo" puede decirse que fue elegido por aclamación. Lo que no sabemos es si no había otro.

Un "quilo y medio"

Un millón y medio de pesetas será el presupuesto del Bunyola y de esta cantidad, nos aseguran, no hay ni un chavo previsto para los jugadores, ya que la cifra apenas alcanzará para arbitrajes, desplazamientos, equipajes, equipos inferiores... en fin, que como no se produzca superávit al final de temporada, imagino que los jugadores deberán conformarse con las cenorras de botifarrones con que les obsequiará su presidente, que por algo es del gremio, caramba...

De fa pocs dies ençà la S. D.J. Bunyola ja conte amb un nou president: en Tomeu Mates (Mengo). El proper número donarem més informació d'aquestes eleccions i els noms dels altres directius.

Tomeu que tenguis:

!MOLTA SORT! i que els èxits acompanyin al Bunyola.

llegesqui i divulgui

«ES CASTELLET»

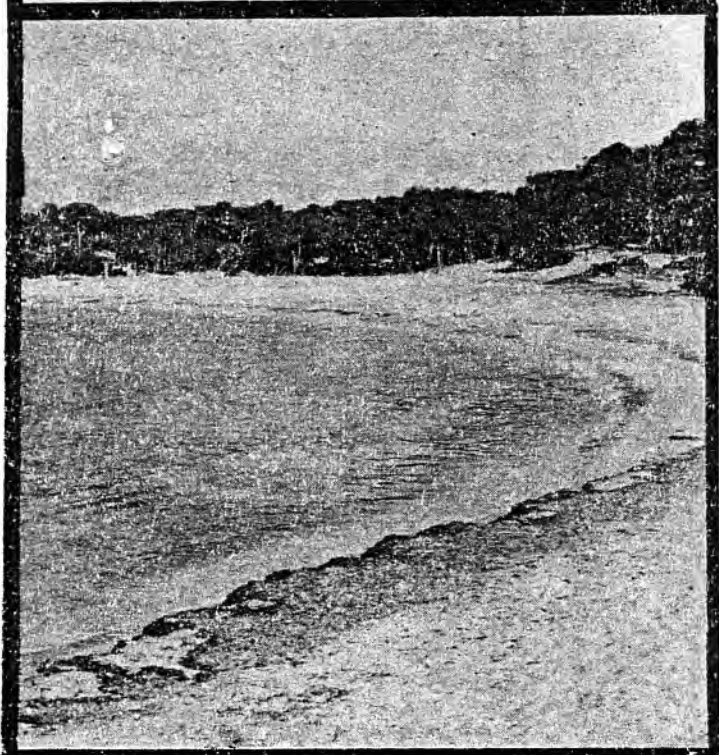

ADEU TRENC ADEU

-Suposam que molts ja estareu enterats d'un dels primers acords "farolers" del primer govern autonòmic "presidido por el Señor Gabriel Cañellas", ens referim a allò que ells han anomenat "una prudente urbanización en ES TRENC".

Per aquells que no coneixen aquest bell racó de MALLORCA, cosa que és una verdadera pena, els recomenan que aquest estiu hi vagin a prendre un bany a les seves transparents aigües i comprovin així l'hermosura d'aquest paratge natural. Vos feim aquesta recomenació perquè per la tardor tenen previst començar a tallar pinar i obrir vials.

L'esmentada zona es troba situada dins el terme de CAMPOS, tenint

una costa d'uns sis quilòmetres i a la vorera de la mar hi ha un frondós pinar format damunt dunes d'arena, l'aigua encara és transparent ja que no hi ha, de moment, cap emissari que tiri merda, ni cap port esportiu d'aquells que també sap dissenyar "el Ingeniero de Caminos, Canales y Puertos Señor Jerónimo Saiz", anomenat Conseller d'Ordenació del Territori i Obres Públiques, darrerament se li ha concedit el títol de "destructor de paisajes!"

Panoramica d'ES TRENC.

L'urbanització abarcàra una zona de 91 Hectàrees -121 quarterades- de la finca Sa Barrala a on hi tenen previst aficar tres mil persones, com a rates. Evidentment no es podrà construir a primera línia, o sia a damunt l'arena de la platja sinó que hauran de fer un poc endins i, és clar, "el President CAÑELLAS i el Conseller SAIZ" també es volen dir ecologistes.

Cañellas

Saiz

-Vos recomenan poseu aquest recordatori a dins una vasa, perquè així les properes generacions coneguin els dos personatges que contribuïren a destruir lo poc que quedava de sa verdadera MALLORCA.